

KONKORDATO

(Nedenleri, Süreci, Yeminli Mali Müşavirlerin&Denetçilerin
Sorumluluğu)

Doç. Dr. Atilla UYANIK

İFLAS, İFLAS ERTELEMESİ VE KONKORDATO

(Kavramları ve Nedenleri)

- İflas hukukunda, iflas, (kulli) toplu bir icra olarak tanımlanarak, sebepleri kesin olarak, belirtilmemekle beraber,
- Genel iflas sebebi borçlunun muaccel (vadesi gelmiş) bir borcunu (iflas davasına rağmen) ödeyememesidir.
- Buna borçlunun ödemelerini tatil etmesi de denir.

- **Ekonomik ve Mali açıdan iflas**, mikro ve makro ekonomik etkenler neticesinde, işletmenin faaliyetlerinin azalması ya da kar marjının düşmesi, finans yapısının bozulması, kaynak yapılarının borçlar lehine fazlalık göstermesi sonucu ödemeler dengesinin açık vermesi olarak tanımlanabilir.
- Mali açıdan değerlendirme de, ekonomik unsurlarda olduğu gibi, global piyasalardaki değişimler ile ulusal piyasalardaki değişimlerin, para ve maliye politikalarının etkilerinin neticesi, oluşan finansal istikrarsızlık olarak belirtmek mümkündür.

- Buna bağılı olarak hızla ortaya çıkan maliyet enflasyonu, kurlardaki artışlar, işletme sermayelerinin yetersiz kalmasına sebebiyet vermektedir.
- Bu durumda işletmeler faaliyetlerini idame ettirebilmek için, öz kaynak içerisindeki borç oranını artırmak zorunda kalmaktadırlar.
- Kısaca; **iflas, bir istikrarsız iktisadi gelişmenin sonucudur.**

İflas Ertelemesi

- **İflasın ertelenmesi**, ticaret mahkemesine, borca batık durumda olan bir sermaye şirketi veya kooperatif hakkında iflas kararı vermekten, belli koşullarla geçici olarak sarfınazar etme imkanını veren ve iflasın önlenmesine hizmet eden bir kurum olarak ifade edilmekteydi.
- İflasın ertelenmesi talebinde bulunabilmek için talep sahibi, şirket veya kooperatifin **borca batık olduğunu**, diğer bir deyimle aktiflerinin (varlıkları ve alacakları toplamının) borçlarını karşılamaya yetmediğini belirterek **rayiç değerlere** göre düzenlenmiş borca batıklık bilançosunu mahkemeye sunulurdu.

Kitap “Önsöz”

“İstenmese de ekonomik ve mali gerekçeler nedeniyle başvurulması zorunlu olan bu müessesenin iflas ertelemesinde yaşanan olumsuz sürecin aksine, gerek borçlular gerekse de alacaklıların haklarının korunmasına faydalı olması en büyük temennimizdir.”

İflas Ertelemesi ve Konkordato Arasındaki Farklılıklar

- Borca batıklık haricinde en önemli farkın, iflas ertelemesinde “**Alacaklıların**” **tedbir sonrası müdahil olmadan** başka bir fonksiyonu yokken, Konkordato da buna ilave olarak, **borçlu ile alacaklıların karşılıklı anlaşmasına** olanak sağlayan bir unsura dayanmasından müteşekkil olduğu söylenebilir.
- Bu şekilde Konkordato sisteminin daha kolay işleyebilecek bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır.
- Zira, Konkordato kapsamında, borçlu ve alacaklılar arasında anlaşma sağlanabilmesi halinde, alacaklıların belirli bir çoğunluğunun kabul edeceği plan dahilinde, borçların ödenmesi sağlanabilecektir.

- **İflasın Ertelenmesinde;**
- ✓ Bir sermaye şirketi (anonim ve limited şirket) ya da bir kooperatif söz konusu olmalıdır.
- **Konkordatoda;**
- ✓ Bunun yanı sıra, şahıs firmaları ve tacir olmayan gerçek kişilerde Konkordato talep edebilir.
- **İflasın Ertelenmesinde;**
- ✓ Sermaye şirketi ya da kooperatif borca batık (aşırı borçlanmış) olmalıdır.
- **Konkordatoda;**
- ✓ Borca batık olma şart değildir. Sadece borçlarını ödeyemediğinin tespiti yeterlidir.
- **İflasın Ertelenmesinde;**
- ✓ İflasın ertelenmesi kanunda belirtilenler tarafından talep edilmiş olmalıdır.

- **Konkordatoda;**
- ✓ Borçlunun yanı sıra, iflas talebinde bulunabilecek her alacaklı, gerekçeli bir dilekçeyle, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilecek.
- **İflasın Ertelenmesinde;**
- ✓ Alacaklılar, iflasın ertelenmesi halinde iflasın derhal açılmasına nazaran daha kötü bir duruma düşürülmemiş olmalıdır.
- **Konkordatoda;**
- ✓ Aynı hususlar söz konusudur.
- **İflasın Ertelenmesinde;**
- ✓ İyileştirme projesi ve bu projenin ciddi ve inandırıcı olduğunu gösteren somut bilgi ve belgeler mahkemeye sunulmuş olmalıdır.
- **Konkordatoda;**
- ✓ Konkordato Ön Projesinin ve Asıl Projenin aynı şartları taşıması gerekmektedir.
- **İflasın Ertelenmesinde;**
- ✓ İyileştirme projesi, mahkemece ciddi ve inandırıcı bulunmuş olmalıdır.
- **Konkordatoda;**
- ✓ Konkordato Ön ve Asıl Projesinin, aynı şekilde mahkemece ciddi ve inandırıcı bulunmuş olmalıdır.

- Konkordato özet olarak,

“Bir borçlunun ticari durumunun sarsılmış olmasıyla alacaklıların, alacaklarını belli bir plana göre almaları konusunda kendi aralarında yaptıkları müzakere sonucu vardıkları ve mahkemece onaylanan **anlaşma**” olarak tanımlanabilir.

- **İçeriğine göre konkordatoyu;**

- Vade Konkordatosu
 - Tenzilat Konkordatosu
 - Birleşik(Karma) Konkordato
- Şeklinde belirtebiliriz.

Konkordato Talebi

7101 sayılı “İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un” 13’üncü maddesi ile 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 285’inci maddesinde;

“Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir **borçlu**, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebilir.

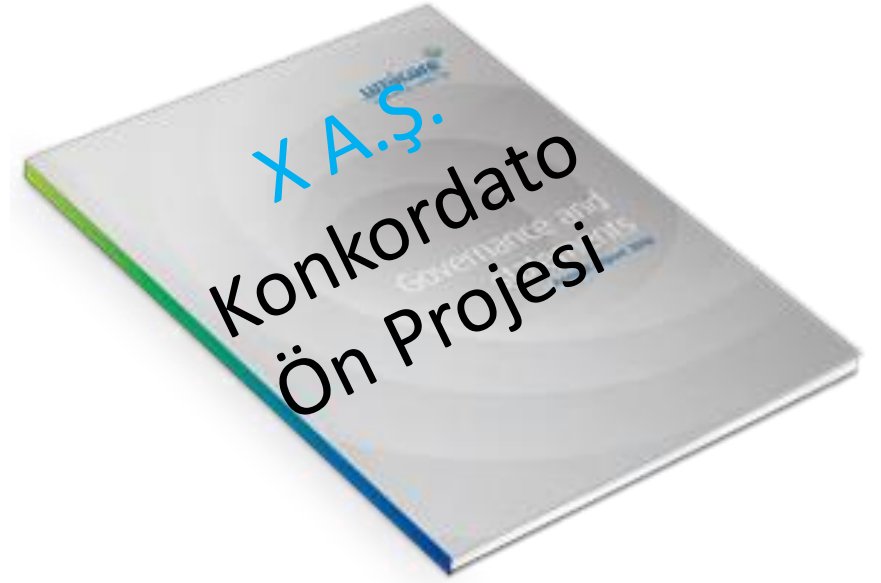
İflâs talebinde bulunabilecek her **alacaklı**, gerekçeli bir dilekçeyle, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir.

Konkordato Talebine Eklenecek Belgeler ve Özellikli Hususlar

➤ Konkordato Ön Projesi

İİK, m.286

- ✓ Borçlunun borçlarını hangi oranda ve vadede ödeyeceği
- ✓ Ödemeler için borçlunun mallarını satıp satmayacağı
- ✓ Borçlunun faaliyetine devam edebilmesi için mali kaynakları nasıl temin edeceği; sermaye artırımını? Kredi bulma?

MALİ DURUMUN İYİLEŞTİRİLMESİ, İYİLEŞTİRME PROJELERİ

- *İyileştirme Kavramı*
- Kavram olarak mali durumun iyileştirilmesi veya ıslahından maksat, şirketin veya kooperatifin ödeme güçlüğü halinin giderilmesi ya da borçlarını ödeyebilecek hale gelebilecek nitelik ve nicelikte makul projeksiyonun sunulmasıdır.
- Keza İİK'nın 286'ncı maddesinde, 'Borçlunun borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceğini, bu kapsamda alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını, ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satmayacağını, borçlunun faaliyetine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için **gerekli malî kaynağın sermaye artırımını veya kredi temini yoluyla yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağını gösteren konkordato ön projesi**'nin konkordato talebine eklenmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.
- Doktrinde mali durumun iyileştirilmesi kavramı konusunda bir görüş birliği yoktur. Bir görüşe göre ekonomik ve hukuki olmak üzere iki tür iyileştirme kavramından söz etmek mümkündür. Bir görüşe göre ise, ekonomik ve hukuki iyileştirme kavramları arasında bir fark yoktur. İyileştirme ekonomik bir sorun olup, hukuk sadece bu işlem için belli usul ve kuralları düzenlemektedir

İyileştirme Projeleri – Konkordato Ön Projeleri

- Konkordato konusunda karar verecek olan mahkemeye, şirketin veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğu konusunda bir kanaate varılabilmesi için, konkordato ön projesi sunulur. Sunulan iyileştirme projesi, şirket veya kooperatifin içinde bulunduğu mali durumdan, ödeme gücüğü halinden hangi yöntemleri kullanarak kurtulabileceğini açıklayan bir projedir.
- Konkordato ön projesi ile şirketin yapmış olduğu yurt içi ve yurt dışı satışları, yapacağı satışları, alınmış bulunan siparişler ile buna istinaden elde edilmesi gereken kar ile şirket bilançosunda varsa negatif farkın ne şekilde azaltılacağı ve **BORÇLARIN HANGİ ORANDA VEYA VADEDE ÖDENECEĞİ, ALACAKLILARIN ALACAKLARINDAN VAZGEÇİP VAZGEÇMEYECEKLERİ** konusunda bilgi verilmelidir. İİK m.286'da Konkordato ön projesinin **ciddi ve inandırıcı** olduğunu gösteren bilgi ve belgelerin de mahkemeye sunulmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Konkordato ve Konkordato ön projesinin amacı;

- Geçici ve Kesin Mühlet alınmasına mesnet teşkil etmesi,
- Faaliyet ve İstihdam alanının korunması,
- İflasın gerek borçlu gerekse alacaklılar yönünden yarattığı ağır sonuçların bertaraf edilmesi,
- Borçlu şirkete sağlanacak yeni olanaklar ile şirketin yeniden faal bir biçimde ekonomiye kazandırılması olmalıdır.

Konkordato Talebine Eklenenecek Belgeler

- Finansallar; Geçmiş 3 dönem, Cari dönem ve Cari Dönem dahil Gelecek 5 dönem Projeksiyon (Bilanço, Gelir T. ,Nakit Akım T.,Öz kaynak Değişim T.)
- Tüm Finansal, Ticari, İşçi, Kamu vb. alacak ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren liste (imtiyaz durumu ile birlikte)
- İflas Durumu İle Konkordato Alınması Durumunu Gösteren Karşılaştırmalı Ödeme Tablosu
- Finansal Analiz Raporu(makul güvence veren denetim raporu ile **dayanaklar**)

Finansal tabloların analizlerinde kullanılan teknikler

- Trend Analizi
- Karşılaştırmalı Tablolar Analizi
- Dikey Analiz
- Oran Analizi
- **Karlılık rasyosu;** Karlılık, satışlar, sermaye ve aktif kullanımından elde edilen karla ilgilidir. Karlılığın yüksek olması kaynakların ve varlıkların etkin kullanıldığını ve satışlardan elde edilen getiri ile devir hızının beklenen şekilde olduğunu gösterir. Karlılık rasyolarının tespiti ile ilgili formüller aşağıda belirtilmiştir
- $\text{Satışların getirisi} = \text{Faaliyet karı} / \text{Satışlar}$
- $\text{Öz Kaynak (Sermaye) getirisi} = \text{Faaliyet karı} / \text{Satışlar} * \text{Satışlar} / \text{Öz kaynaklar}$
- $\text{Aktif devir hızı} = \text{Satışlar} / \text{Sermaye kullanımı}$
- $\text{Net aktif getirisi} = \text{Faaliyet karı} / (\text{sabit varlıklar} + \text{net dönen varlıklar})$
- **Finansal risk rasyosu;** Rasyo analizi kısa vadeli nakit yönetimi ve uzun vadeli borçlar ile ilgilidir. Aşağıda belirtilen rasyolardan esas amaç ise şirket nakit varlıklarının borçlarını ödeme gücünün olup olmadığını göstermesidir.
- **Likidite Rasyosu:**
- $\text{Cari Oran} = \text{Dönen varlıklar} / \text{Kısa vadeli borçlar}$ (beklenen oran 02.0 dir)
- $\text{Faaliyetten sağlanan nakit akımı} / \text{Kısa vadeli borçlar}$ (beklenen oran 0.40 ve üstü)
- Uzun vadeli borç rasyosu:
- $\text{UVBR} = \text{Uzun vadeli borçlar} / \text{UVB} + \text{Ödenmiş Sermaye}$
- $\text{Borç – Sermaye rasyosu} = \text{UVB} / \text{Ödenmiş sermaye}$
- $\text{UVB – aktif rasyosu} = \text{UVB} / \text{Toplam aktifler}$

Geçici Mühlet

- Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286'ncı maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit **ettiğinde derhâl geçici** mühlet kararı verir ve 297'nci maddenin ikinci fıkrasındaki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır (*6183'e göre yapılan takipler dahil, her türlü ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz, İİK'nu 89 dahil olmaz üzere ve muhafaza işlemleri de dahil tüm takip işlemlerinin yapılmasının ihtiyati tedbir yoluyla durdurulması vb.*).
- ❖ Mahkeme, konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının incelenmesi amacıyla **bir geçici konkordato** komiseri görevlendirir. Alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirilebilir.
- ❖ Geçici mühlet üç aydır. Mahkeme bu üç aylık süre dolmadan borçlunun veya geçici konkordato komiserinin yapacağı talep üzerine **geçici mühleti en fazla iki ay daha uzatabilir**, uzatmayı borçlu talep etmişse geçici komiserin de görüşü alınır. **Geçici mühletin toplam süresi beş ayı geçemez.**
- ❖ Geçici mühlet talebinin kabulü, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.
- ❖ **Geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur.**

Kesin Mühlet

- Mahkeme, kesin mühlet hakkındaki kararını geçici mühlet içinde verir.
- ❖ Kesin mühlet hakkında bir karar verilebilmesi için, mahkeme borçluyu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı duruşmaya davet eder. Geçici komiser, duruşmadan önce yazılı raporunu sunar ve mahkemece gerekli görülürse, beyanı alınmak üzere duruşmada hazır bulunur.
- ❖ Mahkeme yapacağı değerlendirmede, itiraz eden alacaklıların dilekçelerinde ileri sürdükleri itiraz sebeplerini de dikkate alır.
- ❖ Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya bir yıllık kesin mühlet verilir.
- ❖ **Mahkemece, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun görülecek bir zamanda yedi alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla ayrıca bir alacaklılar kurulu oluşturulabilir. Bu durumda alacaklıları, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları ve varsa rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde temsil edilir.**

Kesin Mühlet

- Güçlük arz eden özel durumlarda kesin mühlet, komiserin bu durumu açıklayan gerekçeli raporu ile talebi üzerine veya borçlunun talebiyle mahkemece **altı aya** kadar uzatılabilir.
- ❖ Uzatma talebi Kesin Mühlet bitmeden önce yapılmalıdır.
- ❖ Uzatma talebi için karar verilirken varsa Alacaklılar Kurulunun da görüşü alınır.
- ❖ Kesin mühlet talebinin kabulü ile mühletin kaldırılması talebinin reddine ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.
- ❖ Mühlet içinde borçlu aleyhine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve daha önce başlamış takipler durur, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.
- ❖ Tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi durur.

Konkordato Komiseri

- Komiserin görevleri aşağıdaki gibi olup, bunlar asgari unsurları ihtiva etmektedir. Esas unsur ise bilgi birikimi ve deyim ile müessesenin işlerliğinin sağlanması olacağı muhakkaktır.

- Konkordato projesinin tamamlanmasına katkıda bulunmak (*Ön projedeki eksikliklerin giderilmesi, aksayan unsurların tespiti ve daha etkin olmasını sağlamak olarak belirtilebilir*).
- Borçlunun faaliyetlerine nezaret etmek (*borçlu şirketin geçmişten gelen yanlış yönetim alışkanlığının bertaraf edilmesi, gerekli disiplinin sağlanması, finansal yönetimin işlerliğinin sağlanması şeklinde belirtebiliriz*).
- Bu kanunda verilen görevleri yapmak (*kanun hükümlerinde göreve ilişkin tüm detayların belirtilmesi mümkün olmadığına göre, seçilecek komiserin analitik inceleme yapabilme, gerekli bilgi ve deneyime haiz olma gibi özelliklere sahip olması gerektiği muhakkaktır*).
- Mahkemenin istediği konularda ve uygun göreceği sürelerde **ara raporlar sunmak “20 gün içerisinde ön rapor, konkordato ön projesinde sunulan verilerin doğruluğu, (rayiç değer tespiti) ve uygulanabilirliği vb”** (İflas Ertelemesi Müessesinden hareketle Uygulamada görülen en büyük eksiklik, gidişatın iyi analiz edilerek, her yönü itibariyle alacaklıların haklarını da gözetecek şekilde net anlaşılır raporlar hazırlanması gerekmektedir).
- Alacaklılar kurulunu konkordatonun seyri hakkında düzenli aralıklarla bilgilendirmek (*Şüphesiz oluşturulan alacaklılar kurulu, sürecin işleyişinde ve somut sonuçların alınmasında önemli katkı sağlayacak niteliklere haizdir ve bunun işlerliğinin artırılması ve daha verimli hakkaniyete uygun sonuçların alınması gerekmektedir. Bu nedenle fiili icraata hakim olan komiserin doğru bilgilendirmede bulunması elzem bir sonuç olarak mütalaa edilebilir*).
- Talepte bulunan diğer alacaklılara konkordatonun seyri ve borçlunun güncel malî durumu hakkında bilgi vermek (*Alacaklılar kurulunda olmamakla birlikte, borçlu şirketten alacaklı olan alacaklıların, mağduriyetlerinin kısmen de olsa giderilmesi, büyük nem arz etmektedir. Dolayısıyla gerekli bilgilendirmede bulunulması sürecin daha etkin işlemesine katkıda bulunacaktır*).

Konkordato Komiseri

- Mahkeme tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek (Belirtilen hususların dışında, şirketin varlıklarına yönelik tasarruflarda bulunulması, varsa haksızlıkların giderilmesi konularında itila dışında olmakla birlikte kendine tevdi edilen bu görevleri yerine getirmesi sürecin işleminde önemli bulunmaktadır).

Komiserin konkordatoya ilişkin işlemleri ile ilgili şikayetler, asliye ticaret mahkemesi tarafından kesin olarak karara bağlanır.

- ❖ Adalet Bakanlığı tarafından 02.06.2018 tarihli ve 30439 sayılı Resmi gazetede yayımlanan **KONKORDATO KOMİSERİNİN NİTELİKLERİNE VE ALACAKLILAR KURULUNUN ZORUNLU OLARAK OLUŞTURULMASINA DAİR YÖNETMELİK hükümler,ne göre;**
- ❖ Konkordato komiseri olarak **üç kişinin görevlendirilmesi halinde, seçilecek komiserlerden birinin hukukçu ve birinin de yeminli mali müşavir** olması tercih edilir. (**Taslak- Sorumlu Denetçi**)
- ❖ Bir kişi eş zamanlı olarak **beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser** olarak görev yapamaz

Konkordato komiserinin yükümlölükleri

- ❖ Görevini kanun, yönetmelik ve dürüstlük kuralları çerçevesinde tarafsız, objektif ve özenle yerine getirmek.
- ❖ Kendisine tevdi olunan görevi bizzat yerine getirmek (*Bu çok önemli olup, **yardımcı ya da başka bir ad altında işlemlerin delegeşi** bir taraftan disiplini zedelerken diğer taraftan müessesenin işlerliğini olumsuz yönde etkilemektedir. İflasın ertelemesinde de bu husus net olarak ortaya çıkmıştır*).
- ❖ Görevi sebebiyle öğrendiği sırların gizliliğini sağlamak ve korumak.
(*Esasen sır saklama mükellefiyeti tüm kamu hizmeti sunan kişilerde olması gereken bir unsur olup, etik açıdan bu hususa riayet edilmesi hem güveni sağlayacak hem de sürecin işleyişine katkıda bulunacaktır*).
- ❖ Görevi sırasında elde ettiği bilgileri, kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler yararına doğrudan veya dolaylı bir menfaat elde etmek için kullanmamak.
- ❖ Görev, unvan ve yetkilerini kullanarak kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamamak, hediye kabul etmemek ve aracılıkta bulunmamak.

(Ancak şunu özellikle belirtmek gerekir ki, bu düzenlemeler bir tedbirdir. Esas unsur seçilecek kişinin kısa da olsa araştırılması, varsa tereddütlü bir husus atanmaması gerekir. Sonrasındaki olayları ve muhtemel sorunları önceden belirlenmesi ve önlenmesi, bu müeyyidelere gerek kalınmamasının hedef olarak dikkate alınması gerekir.)

GEÇİCİ KOMİSER HEYETİ ÖN RAPORU

- ❖ DOSYA NO : 2018 – E.
- ❖ DAVACI/DAVACILAR :
- ❖ DAVALI : HASIMSIZ
- ❖ DAVA : KONKORDATO
- ❖ GÖREVLENDİRME KARARI : Sayın Mahkemenin tarihli ara kararı ile Geçici Konkordato Komiseri olarak atanmamıza karar verilmiştir.

❖ I- TALEBİN ÖZETİ :

❖ II- HEYETİMİZE VERİLEN GÖREV :

❖ III- YAPILAN İNCELEME VE DEĞERLENDİRMELER :

1) KONKORDATO ÖN PROJESİ (İ.İ.K 286/a.)

İİK'nun 286'ncı maddesinde belirtilen "Konkordato talebine eklenecek belgeler" de eksiklik olup, olmadığı.

2) BORÇLUNUN MALVARLIĞINI DURUMUNU GÖSTERİR BELGELER (İ.İ.K.286/b).

3) ALACAKLILARI, ALACAK MİKTARINI VE ALACAKLILARIN İMTİYAZ DURUMUNU GÖSTERİR LİSTE KONKORDATO ÖN PROJESİNDE YER ALAN TEKLİFE GÖRE ALACAKLILARIN ELİNE GEÇMESİ ÖNGÖRÜLEN MİKTAR İLE BORÇLUNUN İFLASI HALİNDE ALACAKLILARIN ELİNE GEÇEBİLECEK MUHTEMEL MİKTARI KARŞILAŞTIRMALI OLARAK GÖSTEREN TABLO (İ.İ.K 286/d.)

4) DİĞER BELGELER VE MALİ VERİLER HAKKINDA BİLGİ VE DEĞERLENDİRME

❖ IV- SONUÇ :

Geçici Komiser Heyetinin Göreve Başlaması ve Şirket Mallarının Rayiç Değerlerinin Tespitine ilişkin bilgiler, bilirkişi atamaları hakkında bilgi, Davacı şirketin mevcut borçlarını ödeyebilme kudretine sahip olup olamayacağı hususunda ön görüş, Davacı şirketin2018 tarihli mali tabloları esas alınarak konkordato başvurusu yaptığı,2018 tarihli mali tablolarının şirket ticari defter kayıtları ile uyumlu olup, olmadığı, doğruyu yansıtıp, yansıtmadığı, Varsa tenkitler ve eksikliklerin giderilmesine ilişkin diğer hususlar. (Bu aşamada dahi dava reddedilebilecektir)

Alacaklılar Kurulu

Kuşkusuz Konkordato müessesinin işleyişinde en önemli taraflardan biri de Alacaklılar Kuruludur. Bu kurulun objektif iyi niyet kuralları çerçevesinde hareket etmesi sürece önemi katkıda bulunacaktır.

Alacaklılar kurulunun görevleri;

- Komiserin faaliyetlerine nezaret etmek;
- Komisere tavsiyelerde bulunabilir ve kanunun öngördüğü hâllerde mahkemeye görüş bildirmek;
- Alacaklılar kurulu komiserin faaliyetlerini yeterli bulmazsa, mahkemeden komiserin değiştirilmesini gerekçeli bir raporla ister.

Alacaklılar Kurulunun Oluşturulması;

- **Yedi alacaklıyı** geçmemek,
- ❖ Herhangi bir **ücret takdir** edilmemek,
- ❖ **Tek sayıda** olmak kaydıyla,
- ❖ konkordato **komiserinin de görüşü** alınarak alacaklılar kurulu oluşturulabilir.

❖ **Alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı haller (Yönetmelik);**

- ❖ Hukuki nitelikleri büyük ölçüde birbirine benzer alacaklar, aynı alacaklı sınıfında yer alır.
- ❖ Rehinli alacaklılar, rehnin kıymetini karşılayan miktardaki alacakları bakımından ayrı bir sınıf olarak kabul edilir.
- ❖ En az üç alacaklı sınıfı bulunması kaydıyla,
- ❖ Alacaklı sayısının **iki yüz elli**
- ❖ veya alacak miktarının **yüz milyon Türk Lirasını aşması** halinde

Alacaklılar Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları

- ❖ Alacaklılar kurulu **her ay en az bir kere** toplanır.
Alacaklılar kurulunun aylık olağan toplantıları komiser tarafından belirlenerek bildirilen gün ve yerde yapılır.
- ❖ Alacaklılar kurulu ayrıca üyelerinin **salt çoğunluğunun talebi üzerine** her zaman toplanabilir. Bu halde, yapılacak toplantıların komisere bildirilmesi zorunludur.
- ❖ Alacaklılar kurulu toplantıda hazır bulunanların **oy çokluğuyla karar alır**.
- ❖ Komiser toplantılarda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlar.

KONKORDATONUN TASDİKİ

Önceki bölümlerde ayrıntılı olarak belirtilen konkordato geçici ve kesin mühlet sürecinin sonunda muhtemel iki sonuç bulunmaktadır. Buna göre tüm unsurları ile konkordato olumlu sonuçlanacak ve tasdik edilecek, ya da olumsuz sonuçlanacak ve borçlunun (şartlara haizse ve iflasa tabi ise) iflası ile son bulacaktır. Süreç aşağıdaki gibidir;

- Komiserin gerekçeli raporunu ve dosyayı tevdi alan mahkeme, konkordato hakkında karar vermek üzere yargılamaya başlanır,
- Mahkeme, komiseri dinledikten sonra kısa bir zamanda ve her halde kesin mühlet içinde kararını vermek zorundadır.
- Karar vermek için tayin olunan duruşma günü, 288'inci madde uyarınca ilan edilir.
- Mahkeme, gerekli görürse komiserden gerekçeli bir rapor da alarak, karar verilinceye kadar mühlet hükümlerinin devamına karar verebilir. Bu süre altı aydan fazla olamaz.

ŞARTLARI;

- ✓Adi konkordatoda teklif edilen tutarın, **borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olacağının anlaşılması;**
- ✓Teklif edilen tutarın **borçlunun kaynakları ile orantılı** olması;
- ✓Konkordato projesinin 302'nci maddede (**Kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacakların yarısını veya Kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini, aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise kabul edilmiş sayılır**" öngörülen çoğunlukla kabul edilmiş bulunması;
- ✓206'ncı maddenin birinci sırasındaki (**işçi alacakları**) imtiyazlı **alacaklıların alacaklarının tam olarak ödenmesinin ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının**, alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe yeterli teminata bağlanmış olması;

- Konkordatonun tasdikinin gerektirdiği yargılama giderleri ile konkordatonun tasdiki durumunda alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan para üzerinden alınması gereken harcın, tasdik kararından önce, borçlu tarafından mahkeme veznesine depo edilmiş olması.

Sonuçları;

- ✓ Konkordatonun kesinleşmesi ve sonrasında iflasın kaldırılması ile birlikte borçlu hiç iflas etmemiş gibi ticari hayatına devam edecektir.
- ✓ Rehinli ve imtiyazlı alacaklar ile bir malın aynından doğan amme alacakları konkordatoya tabi olmadan ödeneceği için iflasın kaldırılmasından hemen sonra bu alacaklar için ödeme yapılmalıdır.
- ✓ Konkordatonun tasdiki ile, alacaklılara borçlunun malvarlığının mülkiyeti geçmemektedir; konkordatonun tasdiki, sadece, bu konkordatonun türüne göre, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisinin alacaklılara geçmektedir.

- **Keza İİK'nın 306'ncı maddesine göre, Konkordatonun tasdiki kararında alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiği ve borçlunun borçlarını hangi takvim çerçevesinde ödeyeceği belirtilir.**
- Kararda, tasdik edilen konkordatonun yerine getirilmesini sağlamak için gerekli gözetim, yönetim ve tasfiye tedbirlerini almakla görevli bir kayyım tayin edilebilir.
- **Konkordatonun Tasdik EdilmeMesinin Sonuçları;**
- 7101 sayılı kanunun 36'ncı maddesiyle değişik İİK'nın 308'inci maddesine göre, *“Konkordato tasdik edilmezse mahkeme konkordato talebinin reddine karar verir ve bu karar 288'inci madde uyarınca ilân edilerek ilgili yerlere bildirilir.*
- *Borçlunun iflâsa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme, borçlunun iflâsına resen karar verir.”*

Rehinli Alacaklılarla Müzakere ve Borçların Yapılandırılması

- Konkordato Komiseri, kesin mühlet içinde uygun göreceği zamanda bütün rehinli alacaklıları borçlunun **anapara indirimi, faiz indirimi, vadelendirme veya diğer ödeme tekliflerini** müzakere etmek üzere tebligat çıkartarak davet edebilmektedir.
- Müzakerede ve müzakereyi takip eden **yedi günlük iltihak süresi** içinde rehinli alacaklıların, **alacak miktarı itibarıyla üçte ikiyi** aşan çoğunluğu ile bir anlaşma hasıl olursa, komiser, imzalanan anlaşmaları tutanağa bağlar.
- Borçlu ile anlaşamayan rehinli alacaklı, konkordato talep tarihinden itibaren, taraflar arasındaki sözleşmede kararlaştırılan temerrüt öncesi faiz oranı uygulanmak suretiyle, diğer rehinli alacaklılarla yapılan anlaşmalardan en uzun vadelisine tabi olur.
- Ancak, rehinli alacaklılarla **bir anlaşmaya varılamamışsa**, bu husus da konkordato komiserinin gerekçeli raporuna işlenmesi gerekir

Finansal Analiz Raporu

(*Taslak* **MAKUL GÜVENCE VEREN DENETİM RAPORU**) İİK. m.286/1-e

Sermaye Piyasası Kurulu veya **Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca** yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu gösteren **finansal analiz raporları** (teklifin gerçekleşeceği hususunda **MAKUL GÜVENCE VEREN DENETİM RAPORU**) ile dayanakları.

*(Şu kadar ki bu şart 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi kapsamında **küçük işletmeler** bakımından uygulanmaz.)*

Finansal Analiz Raporu

Taslak MAKUL GÜVENÇE VEREN DENETİM RAPORU

**Bağımsız Denetim
Kuruluşu Bilgileri**

**Bağımsız Denetçi
Bilgileri**

**Konkordato Talebinde Bulunan
Şirket Bilgileri**

Finansal Analiz Raporu “Taslak MAKUL GÜVENCE VEREN DENETİM RAPORU”

1. GENEL BİLGİLER (Projede yer alan her türlü bilginin, teklifin doğru ve uygulanabilirliği)

**2. FİNANSAL TABLOLARIN İNCELENMESİ
ve ANALİZİ** (Geçmiş, Cari ve Gelecek Dönem için sunulan finansalların uygunluğu, doğruluğu vb.)

3. SONUÇ (konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence verildiği ve uygulanabilir olduğu açıkça belirtilecek)

MÜHÜR (SORUMLU DENETÇİ)

Finansal Analiz Raporu “MAKUL GÜVENCE VEREN DENETİM RAPORU”

Görüş Çeşitleri

Olumlu Görüş

Konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğu

Olumsuz Görüş

Konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olmadığı

Görüş Vermekten Kaçınma

EKLER

- Bağımsız Denetçi Belgesi
- Bağımsız Denetim Kuruluşu Belgesi
- Rapor İçerisinde Atıf Yapılan Diğer Belgeler
- **MUTABAKATLAR - TUTANAKLAR**

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLERİN Sorumlulukları

- ❖ Yeminli mali Müşavirlerin sorumluluğu 2 ayrı mesleki kimlik altında (**YMM&BD**) ve 4 aşamada ortaya çıkmaktadır.
- ❖ **Konkordato öncesinde**
- ❖ **Konkordato talebinde**
- ❖ **Konkordato sürecinde**
- ❖ **Konkordato sonrasında**

Konkordato öncesinde

- Tam Tasdik kapsamında yapılmış incelemeler ve raporlamalardan kaynaklı geçmişe yönelik sorumluluklar;
 - 1) Şirket verilerin doğruluğu,
 - 2) Mali Tabloların doğruluğu (Ortaklar CH-Stoklar vb).
 - 3) Elde edilen Kara bağlı olarak Kurumlar vergisi matrahının doğruluğu
- Bağımsız Denetim kapsamında yapılmış incelemeler ve raporlamadan kaynaklı geçmişe yönelik sorumluluklar
 - 1) İşletmenin sürekliliği kavramı (BAĞIMSIZ DENETİM STANDARDI 570)
 - 2) Alacaklar-Borçlar –ilişkili taraflar
 - 3) Ticari Karın doğruluğu

Konkordato talebinde

- ❖ Ön projede sunulan bilgi ve belgeler doğrultusunda, yapılan düzeltmelerin etkileri ;
- ❖ Ön Proje ile ilgili verilen **Finansal Analiz Raporu** “MAKUL GÜVENCE VEREN DENETİM RAPORU” ile ilgili sorumluluklar.

(Konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin **kuvvetle muhtemel olduğu**)

- ❖ Borca batıklık bilançosu ile farklıların incelenmesi
- ❖ Cari verilerin doğruluğu ile ilgili unsurlar ve raporlama

Konkordato sürecinde

- ❖ İşletme faaliyetindeki kısıtlamaların ve diğer unsurların etkileri,
- ❖ Tam Tasdike yönelik çalışmaların devamlılığı ve raporlamanın etkileri,
- ❖ Bağımsız Denetim çalışmalarının devamı ve raporlamaya etkileri.
- ❖ Proforma mali tabloların, gerçekleşen değerlerle uygunluğu,

Konkordato sonrasında

- ❖ Projenin tasdik edilmemesi ve Alacaklıların alacağını alamamalarında oluşacak hususlar.
- ❖ Projenin uygulanabilirliği yönünde rapor vermiş denetçiye yönelik rücu hakları,
- ❖ Mesleki açıdan yeterli incelemeye ve araştırmaya dayalı olmayan rapor verilmesi iddiası ile oluşan sorumluluk vb.

Vergi Hukuku, Konkordato ve Şüpheli Alacaklar Karşılığı

- Vergi hukukunda esas alınacak deliller ve iddialar maddi olmakta diğer ifade ile bir belgeye (BURADA ÖNEMLİ UNSUR **KONKORDATO** SÜRECİNDE GEREK BORÇLU, GEREKSE DE ALACAKLI ŞİRKETLERİN, VERGİLEMESİNDE, **RAYİÇ DEĞER FARKI, ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI** VB. HUSUSLARDIR) ya da filli bir olaya isnat edilmek durumundadır. Bu özelliği itibariyle vergi hukuku ile özel hukuk arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır.

- 213 sayılı VUK'da yasal düzenleye tabi tutulan Şüpheli Alacaklar kavramı en çok tartışılan konulardan biri olarak vergi hukukundaki yerini almıştır (m.323).
- Bu tartışmaların başında alacağın kaynağı, doğuşu, şüpheli hale gelme şekli ve geldiği dönem dikkati çekmektedir.
- Şüpheli alacak müessesesi aynı zamanda bir vergi planlaması aracıdır. İşletmelerin dönem sonuçlarını doğru olarak tespit edebilmeleri ve üçüncü kişilere doğru bilanço ve gelir tablosu sunabilmeleri içinde şüpheli hale gelen alacaklar için karşılık ayrılması gerekmektedir.

- ***“Geçici ve kesin Mühlet kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez”*** hükmü yer almakta ve alacak için, takip mümkün olmadığı gibi, takibe devam olunması hususu hukuken ve fiilen ortadan kalkmaktadır.
- Dolayısıyla, Alacaklıların bu kapsamda ***şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün*** bulunmaktadır.

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü tarafından verilen, 03.05.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-419 sayılı ÖZELGE de

- *iflası ertelenen borçlu şirketin takibi İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca engellendiği hususları birlikte değerlendirildiğinde iflası ertelenen şirketten tahsil edilemeyen ve kanuni takibe de imkan olmayan alacaklar için mahkemece iflasın ertelenmesine ilişkin kararın verildiği hesap döneminde şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün bulunmaktadır.”*
- Şeklinde verilen görüş yukarıda belirtilen hususlar paralel görüş sergilemektedir.
- Konkordatonun tasdiki ya da tasdik edilmemesinin farklı sonuçları olacaktır. Konkordatonun tasdiki halinde hangi alacaklının ne kadar alacağına ne hangi süre içerisinde kavuşacağı belli olacaktır. Bu durumda daha önce tamamı Şüpheli Alacak olarak kayıtlara alınan ve vergiden tenzil edilen tutarlarda düzeltme yapılacağı muhakkaktır.
- Diğer durumda ise konkordatonun tasdik edilmemesi halinde borçlu davacı şirketin iflası söz konusu olacağından, alacaklı şirketler açısından herhangi bir düzeltme söz konusu olmayacaktır.

Somut Çözüm Önerilerimiz

- Şirketlerde verimlilik düzeyinin artırılması için gerekli çalışmaların yapılması ve gereksiz yüklerden arındırılması,
- Şirketlerin yabancı kaynak kullanımını zaman içinde azaltılarak özkaynak kullanımına gidilmesi için gerekli çalışmalara ağırlık verilmesi, sermaye birikimi için yeterli gayretin gösterilmesi,
- Finansal nakit akışının ve fon kullanım kaynaklarının somut olarak belirlenmesi, toksit (faydasız varlıklar) durumda bulunan varlıkların nakde çevrilerek sermayeye eklenmesi ya da borç kapatılmasında kullanılması,
- Yukarıda da belirtildiği gibi borçlanmaların ağırlıklı olarak TL cinsinden yapılmasının sağlanması ve bu konuda gerekli adımların atılması,

- Tüm tedbirlere rağmen iflasın eşiğine gelinmiş ise, bu süreçten kurtulmak için talep edilecek “**konkordato**” için gerekli alt yapının hazırlanması,
- Alacaklılar ile iletişime geçilerek, mümkün olduğu ölçüde ticari ilişkilerin zedelenmesini önüne geçilmesi,
- Konkordato talebinde bulunduktan sonra, ilgili asliye ticaret mahkemesine sunulacak bilgi ve belgelerin en doğru şekilde hazırlanması,
- Mahkemece sunulan “Konkordato Ön projesinin” mümkün olduğu ölçüde doğru değerlendirilip, açık bir muvazaalı husus yoksa “geçici mühlet” kararının ivedilikle verilmesi,
- Taraflara Konkordatonun bir İFLAS ERTELEMESİ OLMADIĞININ çok iyi anlatılması ve alacaklıların haklarının korunmasından taviz verilememesi,
- **İflas erteleme**si müessesinde yaşanan önemli derecedeki olumsuzlukların, konkordato da yaşanmaması için her türlü tedbirin alınması,

- Atanacak **konkordato komiserinin** yeterince ehil olup, olmadığının mahkemece çok iyi değerlendirilmesi, Raporlamalarda özgün ve anlaşılır nitelik ve nicelikteki ifadelerle yer verilmesi,
- Geçici mühlet içerisinde, şirket faaliyetinin devamı konusunda gerek şirket yöneticileri gerekse de konkordato komiseri tarafından özverili çalışma yapılması ve mümkün olduğunca kısa süreli raporlar alınmak suretiyle mahkemenin denetimini etkin hale getirilmesi,
- Alacaklılar kurulunun etkin çalışmasının özendirilmesi ve burada yer alan alacaklılara yetki ve sorumluluk verilmesi,
- Geçici mühlet sonrası kesin mühlet verilmesi halinde şirket faaliyeti, borç ödemeye yönelik fon oluşumu konusunda somut veriler istenmesi,
- Nihai olarak konkordatonun tasdiki halinde, buna refakat edecek kayyım konusunda da oldukça hassas davranılması,
gerektiği, aksi durumda yapılan harcama, zaman ve emeğin heba edilmesinden başka bir sonucun alınamayacağıının bilinmesi önem taşımaktadır.

Özet olarak belirtmek gerekirse;

- İflasın eşiğine gelmiş işletmelerin, iflas suretiyle tasfiyesi ve mevcudiyetini kaybetmekten evvel başvurabilecekleri konkordato müessesesi tüm eksikliklerine rağmen uygulama alanı mümkün olarak görülmektedir.
- Olayın ekonomik, mali ve hukuki yanlarının olduğu ve bunların, gerek başvuru ve teklif aşamasında gerekse de tasdik ve sonrası aşamasında, çok yakın bağlantılarının olduğu bilinmelidir. Başka bir ifade ile bu sürece başlanması için her üç unsurun, olaya uyarlanması gerekmektedir.
- Aksi durumda (mali, ekonomik ve hukuki) nedenleri bilinmeden, başlanılacak süreç karanlık bir kuyu misali sonuç getirmeyecektir.
- Dolayısıyla yapılacak çalışmalarda, konkordato müessesesinin sağlıklı işlemesine mesnet teşkil edecek mekanizmanın oluşumuna tüm kesimlerin katkı sağlaması büyük önem arz etmektedir.

Katılımınız için teşekkürler

Doç. Dr. Atilla Uyanık